

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 188/2020-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského a sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti BS spol. s r. o. Building service, IČO 35 933 917, Pezinská 1098, Malacky, zastúpenej URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 148/2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo obchodnej spoločnosti BS spol. s r. o. Building service na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 148/2015 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 148/2015 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Obchodnej spoločnosti BS spol. s r. o. Building service p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý nahradit' obchodnej spoločnosti BS spol. s r. o. Building service trovy konania v sume 675,43 € (slovom šesťstosedemdesiatpäť eur a štyridsaťtri centov) na účet jej právneho zástupcu URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava-Staré Mesto, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania okresného súdu a argumentácia s'ťažovateľky

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 188/2020-19 z 12. mája 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť Obchodnej spoločnosti BS spol. s r. o. Building service, IČO 35 933 917, Pezinská 1098, Malacky, (ďalej len „s'ťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 148/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh je zrejmé, že sťažovateľka vyjadruje nespokojnosť s rozsudkom okresného súdu, proti ktorému podala odvolanie, zdôrazňuje dôležitosť právnej veci a návrh napokon koncentruje do konštatovania zbytočných prietáhov. V sťažnosti uvádza: «... žaloba žalobcu (pôvodne spoločnosti CBS HP Stav, s.r.o., IČO: 44 687 583) o určenie (i) neplatnosti odstúpenia od zmluvy o dielo zo dňa 5.8.2014 vykonaného listom žalovaného zo dňa 04.03.2015 a o (ii) určenie neplatnosti zmluvnej pokuty vo výške sumy 88 593,77 EUR, bola na príslušný súd doručená dňa 17.08.2015 (ďalej ako „žaloba“)... Dňa 05.02.2018, Porušovateľ I v zastúpení vyššieho súdneho úradníka Uznesením, sp. zn. 27Cb/148/2015-97 rozhodol tak, že pripustil, aby do konania vedeného pod sp. zn. 27Cb/148/2015 na miesto pôvodného žalobcu: CBS HP Stav, s.r.o., Slnečná 1146, 908 73 Veľké Leváre, IČO: 44 687 583, vstúpil ako nový žalobca: BS spol. s.r.o., IČO: 35 933 917 (ďalej ako „Uznesenie o zmene sporovej strany“). Z obsahu spisu je ďalej zrejmé, že sporové strany poskytovali v priebehu konania konajúcemu súdu riadnu súčinnosť, keďže sa aktívne vyjadrovali k meritu sporu, predkladali dôkazy a zúčastnili sa vytýčených súdnych pojednávaní. Porušovateľ I ako súd prvej inštancie až dňa 06.06.2019 (t.j. takmer 4 roky po doručení predmetnej žaloby) vydal vo veci rozhodnutie (ďalej ako „rozhodnutie Porušovateľa“). Keďže rozhodnutie Porušovateľa trpelo po obsahovej stránke viacerými právnymi vadami, sťažovateľ v záujme ochrany svojich práv v zákonom ustanovenej lehote podal voči rozhodnutiu Porušovateľa, dňa 19.06.2019 Odvolanie (ďalej ako „Odvolanie“). Sťažovateľ v podanom Odvolaní detailne objasnil všetky dôvody, pre ktoré namieta nezákonnosť rozhodnutia Porušovateľa a pre ktoré požiadal Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd, aby vykonal nápravu buď spôsobom, že žalobe žalobcu v celom rozsahu vyhovie, alebo napadnuté rozhodnutie Porušovateľa zruší a vec mu vráti na nové prejednanie a rozhodnutie. Sťažovateľ po telefonickom dohovore na Krajský súd v Bratislave disponuje s informáciou, že predmetné Odvolanie sťažovateľa zo dňa 19.06.2019 bolo na Krajský súd v Bratislave doručené až dňa 24.01.2020...

... V kontexte vyššie uvedeného je zrejmé, že tento neistý stav, ktorý pretrváva už viac ako 4,5 roka má negatívny dopad na sťažovateľa pretože dlhé súdne konanie (v ktorom naviac strany sporu poskytovali súdu dostatočnú súčinnosť) bez právoplatného rozhodnutia

vo veci možno vo svojej podstate kvalifikovať vo vzťahu k sťažovateľovi ako odmietnutie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*).

... Okrem toho, ako z vyššie uvedeného vyplýva právoplatné meritórne rozhodnutie je pre žalobcu extrémne dôležité a to najmä z toho dôvodu, že právoplatným meritórnym rozhodnutím dôjde k vytvoreniu pevného základu medzi žalobcom (sťažovateľom) a žalovaným nakoľko je zrejmé, že medzi nimi existuje viacero sporných nárokov, ktorých výška ako sme už uviedli nepredstavuje nepatrnú hodnotu.

... Pokiaľ súdne konanie ani po viac ako 4,5 rokoch nie je právoplatne ukončené, tak v takom prípade podľa názoru sťažovateľa nepochybne došlo a stále toho času permanentne dochádza k neustálemu porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj čl. 38 ods. 2 Listiny či čl. 6 ods. 1 Dohovoru či čl. 47 Charty EU, keďže pod súdnym konaním v súlade s predmetným článkom Ústavy SR sa rozumie nielen konanie prvostupňového súdu, ale aj odvolacieho a dovolacieho súdu.»

3. Na základe uvedeného sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jej v bode 1 označených základných práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní a prikáže okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov. Okrem toho sa domáha priznania finančného zadost'učinenia v sume 7 000 € a náhrady trov právneho zastúpenia v sume 675,43 €.

II.

Vyjadrenie odporcu a replika sťažovateľky

4. Ústavný súd 19. mája 2020 vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k podanej ústavnej sťažnosti. V podaní okresného súdu sp. zn. 1 SprV 549/2020 z 5. júna 2020 predseda súdu po chronológii vykonaných úkonov k meritu uviedol:

„... V správnom denníku evidujeme sťažnosti sťažovateľky v konaní sp. zn. 27 Cb 148/2015, a to zo dňa 04. 11. 2016, 20. 02. 2017 a 19. 04. 2018. Prvá sťažnosť bola riešená dňa 11. 11. 2016 pod č. Spr. 2310/2016 ako nedôvodná, nakoľko súd nezistil prietáh v konaní a zároveň ako neprípustná, nakoľko sťažovateľka namietala aj postup súd v predmetnom konaní. V poradí druhá sťažnosť bola riešená dňa 03. 03. 2017

pod č. Spr 2077/2016 ako opakovaná sťažnosť, nakoľko sťažovateľka v sťažnosti žiadala o prešetrenie prieťahov v konaní, pričom uviedla totožné skutočnosti, ako boli uvedené v predchádzajúcej sťažnosti. Tretia sťažnosť sťažovateľky bola riešená dňa 10. 05. 2018, pod č. 1SprV/217/2018 ako nedôvodná, nakoľko súd v konaní konal priebežne...

... Súd vo veci sp. zn. 27 Cb 148/2015 rozhodol rozsudkom dňa 06. 06. 2019 tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal voči žalobkyni náhradu trov konania vo výške 100 %. Voči uvedenému rozsudku sťažovateľka podala odvolanie. V súvislosti s odvolaním sťažovateľky možno konštatovať, že súd priebežne vykonával procesné úkony v zmysle § 373 a 374 Civilného sporového poriadku a z dôvodu rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky sa spis sp. zn. 27 Cb 148/2015 nachádza odo dňa 24. 01. 2020 na Krajskom súde v Bratislave...

... Po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti sťažovateľky a po preštudovaní spisového materiálu sp. zn. 27 Cb 148/2015 sa mi podaná sťažnosť javí ako neopodstatnená. V konaní sa nevykytlo žiadne podstatné obdobie nečinnosti, ako to vyplýva z prehľadu úkonov vykonaných v predmetnom spise. Mám za to, že tunajší súd koná plynulo a bez zbytočných prieťahov...

... V prípade, ak Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov porušené bolo, aby zvážil dôvodnosť a primeranosť finančného zadosťučinenia a nepriznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie v plnej uplatnenej výške vzhľadom na skutočnosť, že tunajší súd priebežne koná.“

5. Ústavný súd listom zo 16. júna 2020 zaslal právnenému zástupcovi sťažovateľky vyjadrenie predsedu okresného súdu sp. zn. 1 SprV 549/2020 z 5. júna 2020 na vedomie s možnosťou vyjadriť sa. Právny zástupca sťažovateľky sa nevyjadril.

6. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

10. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejedaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

11. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

12. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (v primeranej lehote) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96, II. ÚS 48/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 92/97 a I. ÚS 10/98). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

13.1 Ústavný súd teda akcentuje, že pri rozhodovaní o s'ťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“ (III. ÚS 127/03). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

13.2 „Základné právo na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov a v primeranej lehote patrí k tým právam, ktoré zásadným spôsobom spolupodmieňujú spoločnosťou vnímaný stupeň právnej istoty a jeho dodržiavanie je jednou zo záruk posilňovania dôvery občanov v právo a justíciu. Obsah právneho poriadku musí byť rovnako záväzný pre občanov aj pre štát, a to nielen vo svojej abstraktnej podobe, ale predovšetkým

konkrétne pri výkone súdnej moci.“ (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 193/03 z 15. 10. 2003).

14. Ústavný súd nie je súčasťou súdnej sústavy a neprislúcha mu právo dozoru nad rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov. Do rozhodovacej činnosti súdov je v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy ústavný súd oprávnený zasiahnuť iba vtedy, ak boli ich konaním alebo nadväzujúcim rozhodnutím porušené ústavou zaručené základné práva a slobody sťažovateľa.

15. Prieťahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktoré v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje významné ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov alebo ich riadneho postupu. Z uvedenej fakticity musí preto následne vyplývať, že dôsledkom popísaného zásahu orgánu verejnej moci (jeho pasivity) nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

16. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04). Teda záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno formulovať vždy s ohľadom na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prieťahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu. Toto právo totiž nie je

dotknuté, ak sú priet'ahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, rovnako tak aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07)]. Naostatok aj ESLP vo svojich rozhodnutiach (rozsudok ESLP vo veci H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, rozsudok ESLP vo veci Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a rozsudok ESLP vo veci Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez priet'ahov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť.

IV.

Posúdenie veci ústavným súdom

IV.1 Právna a faktická zložitosť veci

17.1 Pokiaľ ide o zložitosť prípadu, môžeme hovoriť o skutkovej alebo právnej zložitosti. Môže ísť napríklad o vec, v ktorej vystupuje viacero strán (rozsudok ESLP vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987) alebo v ktorej je potrebné zabezpečiť rôzne dôkazy [rozsudok ESLP vo veci Humen proti Poľsku (Veľká komora) z 15. 10. 1999]. Zložitosť prípadu môže taktiež súvisieť s prítomnosťou medzinárodného prvku (rozsudok ESLP vo veci Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že skutkovo a právne zložitý je iba také konanie, ktoré si na posúdenie skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, vyžaduje ustanovenie znalca s osobitnými odbornými znalosťami, resp. spoluprácu znalca s inými odborníkmi – konzultantmi (IV. ÚS 28/05).

17.2 Predmetom konania je rozhodovanie o určení neplatnosti odstúpenia od zmluvy o dielo a rozhodovanie o určení neplatnosti zmluvnej pokuty. Predmetná činnosť teda spadá pod bežnú rozhodovaciu prax.

IV.2 Správanie účastníka konania

18. Správanie strany v konaní je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priesťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V rámci posúdenia druhého kritéria používaného pre hodnotenie prípadných zbytočných priesťahov v súdnom konaní ústavný súd nezistil na strane sťažovateľky žiadne okolnosti, ktoré by sa podpísali na priesťahovom postupe okresného súdu v napadnutom konaní.

IV.3 Postup okresného súdu v napadnutom konaní

19.1 Ústavný súd zisťoval, či a v akej miere participoval okresný súd svojím postupom na porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19.2 Prehľad vo veci vykonaných úkonov:

- 17. augusta 2015 bola okresnému súdu doručená žaloba žalobcu (pôvodne) CBS HP Stav, s. r. o., IČO 44 687 583, proti žalovanému WF Slovakia, s. r. o., IČO 36 783 196 (ďalej len „žalovaný“), „o určenie (i) neplatnosti odstúpenia od zmluvy o dielo zo dňa 5.8.2014 vykonaného listom žalovaného zo dňa 04.03.2015 a o (ii) určenie neplatnosti zmluvnej pokuty vo výške sumy 88 593,77 EUR“,

- 30. septembra 2015 vyzval okresný súd odporcu, aby sa písomne vyjadril k predmetnému návrhu a prílohám,

- 1. marca 2016 bol spis sp. zn. 27 Cb 148/2015 pridelený novej zákonnej sudkyňi,

- 23. marca 2016 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe,

- 1. júla 2016 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného z 23. marca 2016,

- 8. novembra 2016 bola okresnému súdu doručená sťažnosť na priesťahy v konaní sp. zn. 27 Cb 148/2015, ktorú súd vyhodnotil ako nedôvodnú a neprípustnú,

- 22. februára 2017 bola okresnému súdu doručená sťažnosť na prietahy v konaní sp. zn. 27 Cb 148/2015, ktorú súd odložil,
- 1. júna 2017 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie,
- pojednávanie z 1. júna 2017 bolo odročené na 19. október 2017 (dôvod neuvedený), ktoré sa pre zmenu neuskutočnilo z dôvodu nahlásenej bomby na okresnom súde, a preto sa odročilo na 5. november 2018,
- 5. februára 2018 okresný súd „*v zastúpení vyššieho súdneho úradníka Uznesením, sp. zn. 27Cb/148/2015-97 rozhodol tak, že pripustil, aby do konania vedeného pod sp. zn. 27Cb/148/2015 na miesto pôvodného žalobcu: CBS HP Stav, s.r.o., Slnecná 1146, 908 73 Veľké Leváre, IČO: 44 687 583, vstúpil ako nový žalobca: BS spol. s.r.o., IČO: 35 933 917 (ďalej ako „Uznesenie o zmene sporovej strany“).*“,
- 20. apríla 2018 bola okresnému súdu doručená ďalšia sťažnosť na prietahy v konaní sp. zn. 27 Cb 148/2015, ktorú súd vyhodnotil ako nedôvodnú,
- 5. novembra 2018 sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie,
- okresný súd odročil pojednávanie na 25. marec 2019 z dôvodu potreby získania celého spisu z obchodného registra od okresného súdu týkajúceho sa prejednávanej veci,
- okresný súd odročil pojednávanie na 20. máj 2019 z dôvodu potreby zaslania fotokópie originálu stavebného denníka právnenému zástupcovi žalobcu, ktorý žalovaný založil do súdneho spisu,
- 6. júna 2019 okresný súd vo veci rozhodol,
- 19. júna 2019 podala sťažovateľka proti rozhodnutiu okresného súdu odvolanie,
- 19. júla 2019 vyzval okresný súd žalovaného, aby sa v lehote 15 dní vyjadril k odvolaniu žalobcu z 19. júna 2019,
- 29. júla 2019 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu z 19. júna 2019,
- 14. augusta 2019 vyzval okresný súd žalobcu, aby sa v lehote 15 dní vyjadril k vyjadreniu žalovaného z 29. júla 2019,
- 29. augusta 2019 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného z 29. júla 2019,
- 21. októbra 2019 bolo doručené súdu vyjadrenie žalovaného k replike žalobcu,

- 21. januára 2020 bolo predmetné odvolanie sťažovateľky z 19. júna 2019 doručené Krajskému súdu v Bratislave.

19.3 Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a súdneho spisu zistil, že okresný súd, ktorý vo veci koná od 17. augusta 2015, bol v predmetnej veci nečinný, a to v období od 1. júla 2016 do 1. júna 2017. To znamená, že odo dňa, keď bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného z 23. marca 2016, až do dňa nariadenia prvého pojednávania ubehlo 11 mesiacov. V ďalšom období bol okresný súd nečinný v čase od 5. februára 2018, keď okresný súd vydal uznesenie o vstupe nového žalobcu do konania namiesto predchádzajúceho žalobcu, až do 5. novembra 2018, keď sa uskutočnilo ďalšie pojednávanie. Okrem toho, že bol okresný súd nečinný spolu 1 rok a 8 mesiacov, je potrebné poukázať na celkovú dĺžku konania, ktorá je od podania žaloby žalobcom (17. augusta 2015) takmer 5 rokov a okresný súd pritom bude musieť po vrátení veci z odvolacieho súdu vykonávať minimálne ešte aj podružnú agendu k meritu veci (rozhodovanie o trovách konania, doručovanie a pod.).

19.4 Vzhľadom na tento záver ústavný súd konštatuje, že okresný súd v napadnutom konaní porušil základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 38 ods. 2 listiny a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20.1 V kontexte okolností veci ústavný súd dôrazne akcentuje, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prietahom v konaní (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 55/02, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03, III. ÚS 399/2011). Nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní

(I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, rovnako aj Ústavný súd Českej republiky IV. ÚS 392/2005, IV. ÚS 358/1998).

20.2 Ústavný súd vníma problém nadmernej zaťaženia všeobecných súdov návrhmi v exekučných konaniach. Zároveň však poukazuje na to, že je úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129). Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov, nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (rozsudok ESĽP vo veci Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64).

V.

Záver

V.1 K bodu 1 výroku nálezu

21.1 V zmysle § 133 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody. Ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

21.2 Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia (bod IV odôvodnenia) dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V.2 K bodu 2 výroku nálezu

22.1 V zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný

zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

22.2 Podľa § 133 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže a) prikázať, aby ten kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

22.3 Vzhľadom na konštatované prieťahy a skutočnosť, že okresný súd po rozhodnutí odvolacieho súdu bude vybavovať aj nemeritórne záležitosti, ústavný súd prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov.

V.3 K bodu 3 výroku nálezu

23.1 Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

23.2 Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012).

23.3 Sťažovateľka požiadala o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 7 000 €. Ústavný súd v napadnutom konaní identifikoval obdobie nečinnosti v trvaní celkovo 1 rok a 8 mesiacov.

23.4 Vzhľadom na dĺžku prieťahov v napadnutom konaní a vychádzajúc zo svojej judikatúry (IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020) priznal ústavný súd v popísanej situácii sťažovateľke sumu primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 500 €, ktorú považoval vzhľadom na okolnosti veci za primeranú, a vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel (výrok 5).

V.4 K bodu 4 výroku nálezu

24.1 Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

24.2 Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom, pozostávajúce z odmeny advokáta za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2020, pozostávajúce z prevzatia a prípravy zastupovania vrátane prvej porady, z vypracovania právneho rozboru veci pre klienta a z písomného podania sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 1/6 z výpočtového základu zo sumy 1 062 €, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 177 € a 10,62 € režijný paušál, teda v celkovej súhrnnej sume 562,86 €; spolu s daňou z pridanej hodnoty 675,43 €. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

25. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júla 2020

Martin Vernarský
predseda senátu